

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

Michał Serzycki

Warszawa, dnia 19 czerwca 2009 r.

DOLiS/DEC-541/09

dot.: DOLiS-440-516/08

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 3a ust. 1 pkt 1, art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 6, art. 22, art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1 pkt 1-2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana D, dotyczącej przetwarzania jego danych osobowych przez Prezydenta Miasta, przez Komendanta Policji, przez Pana O, oraz przez Panią T,

- 1) nakazuję Komendantowi Policji, usunięcie z prowadzonego zbioru pozyskanych od Prezydenta Miasta, danych osobowych Pana D, w zakresie obejmującym informacje na jego temat zawarte w kopii skierowanego przez stowarzyszenie Komitet Obrony Policjantów, , do Prezydenta Miasta, pisma z dnia 16 września 2005 r. – stanowiącym zawiadomienie o utworzeniu ww. stowarzyszenia Komitet Obrony Policjantów;**
- 2) w pozostałym zakresie odmawiam uwzględnienia wniosku.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana D, zwanego dalej również Skarżącym, dotycząca cyt.: „(...) pozyskania, dysponowania i przetwarzania danych osobowych członków założycieli legalnie działającej organizacji społecznej o nazwie Komitet Obrony Policjantów zarejestrowanej (...)” przez cyt.: „(...) radcę prawnego Komendanta Policji T (...)”, przez byłego Komendanta Policji – Pana O oraz przez cyt.: „(...) pracowników Biura Organizacji Pozarządowych Miasta , w tym – S (...)”.

Jak wynika z treści skargi i dołączonych do niej załączników, pismem z dnia 16 października 2007 r. Pani T – radca prawny z Zespołu Prawnego Komendy Policji zwróciła się do Biura Organizacji Urzędu Miasta z prośbą o cyt.: „(...) podanie danych – imię i nazwisko oraz adres zamieszkania/ zameldowania członków założycieli Komitetu Obrony

Policjantów Stowarzyszenia Zwykłego, którego organem nadzorującym jest Prezydent Miasta (...)” nie uzasadniając w żaden sposób tego wniosku (kopia wniosku w aktach sprawy). W odpowiedzi, wraz z pismem z dnia 16 października 2007 r. (znak: BOP/S/AS/5010-220/ZW/12/07, podpisanym przez działającego z upoważnienia Prezydenta Miasta – Pana S) przesłano Pani T kopię pisma z dnia 16 września 2005 r. stanowiącego skierowane do Prezydenta Miasta zawiadomienie założycieli stowarzyszenia Komitet Obrony Policjantów, (zwanego dalej również Stowarzyszeniem) o utworzeniu tego Stowarzyszenia. Treść ww. zawiadomienia obejmowała w szczególności dane osobowe Skarżącego – jako członka założyciela Stowarzyszenia - w zakresie jego imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, nr ewidencyjnego PESEL oraz serii i numeru dowodu osobistego (kopia pisma z dnia 16 października 2007 r. oraz zawiadomienia z dnia 16 września 2005 r. w aktach sprawy).

Treść skargi oraz dołączonych do niej dokumentów wskazuje ponadto, że pismem z dnia 11 października 2007 r. Pan, pełniący wówczas funkcję Komendanta Policji, wystąpił do Sądu Okręgowego, z „Pozwem o ochronę dóbr osobistych” przeciwko Stowarzyszeniu (kopia pozwu w aktach sprawy). Jak podano w uzasadnieniu pozwu, cyt.: „(...) w dniu 19 sierpnia 2007 r. na stronie internetowej Komitetu Obrony Policjantów Stowarzyszenie Zwykłe ukazało się pismo skierowane do Komendanta Głównego Policji, którego treść dotyczy osoby powoda, który w dniu zamieszczenia tego pisma pełnił i nadal pełni funkcję Komendanta Policji. Pismo w swojej treści zawiera nieprawdziwe sformułowania odnoszące się do osoby powoda wykonującego obowiązki policjanta. Zawarte w piśmie twierdzenia są nieprawdziwe, kłamliwe i powodują naruszenie dobrego imienia powoda (...)”. Z kolei w adresowanym do ww. Sądu piśmie z dnia 16 listopada 2007 r. (sygn. akt: I C 836/07), powołując się na cyt.: „(...) wezwanie Sądu do usunięcia braków formalnych pisma procesowego (...)”, Pan O wyjaśnił, że pozwanym w sprawie jest w szczególności Pan D - będący założycielem Stowarzyszenia i podał adres jego zamieszkania (kopia pisma w aktach sprawy). Kolejne pismo procesowe w sprawie (tj. pismo z dnia 12 grudnia 2007 r. – kopia pisma w aktach sprawy) skierowane zostało do Sądu Okręgowego, przez Panią T – radcę prawnego z Kancelarii Prawniczej, powołującą się na pełnomocnictwo udzielone jej przez Pana O.

Zdaniem Skarżącego cyt.: „(...) nie mogąc ustalić, kto w przedmiotowej sprawie podpisał skarżone wystąpienie naruszające w odczuciu O – jako Komendanta Policji jego dobra osobiste (...) T wystąpiła jako jego podwładna (...) do Urzędu Miasta o pilne przesłanie danych osobowych założycieli organizacji społecznej – Komitet Obrony Policjantów (...) Urząd Miasta w osobie Dyrektora (...) spełnił żądania KP (...)wykorzystując swoje stanowisko – radcy prawnego Biura Prawnego Komendy Policji (...) weszła w posiadanie danych osobowych (...) i wykorzystała te dane do przekazania lub sama sporządziła pozew o ochronę dóbr osobistych swego przełożonego (...)”.

W skierowanym do Skarżącego piśmie z dnia 15 lipca 2008 r. (znak: DOLiS-440-516/08/17819), skutecznie doręczonym mu w dniu 18 lipca 2008 r. (zwrotne potwierdzenie odbioru w aktach sprawy) poinformowano go w szczególności, że niezbędnym warunkiem prowadzenia postępowania w niniejszej sprawie w zakresie, w jakim dotyczy ona przetwarzania danych osobowych innych niż on sam osób (tj. innych cyt.: „członków założycieli legalnie działającej organizacji społecznej o nazwie Komitet Obrony Policjantów”), w których imieniu występowałby Skarżący, jest złożenie przez niego do akt sprawy stosownego dokumentu pełnomocnictwa - Skarżącego wezwano do uzupełnienia wskazanego braku jego skargi w trybie art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego

(Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), zwanej dalej również Kpa, w terminie 7 dni do dnia doręczenia wezwania. Wobec bezskutecznego upływu ww. terminu, postępowanie w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone wyłącznie w zakresie, w jakim dotyczy ona kwestionowanego przetwarzania danych osobowych Skarżącego – w pozostałym zakresie sprawę pozostawiono bez rozpoznania (zgodnie z treścią pouczenia zawartego w wezwaniu z dnia 15 lipca 2008 r. znak: DOLiS-440-516/08/17819).

W toku postępowania zainicjowanego ww. skargą Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uzyskał wyjaśnienia odnośnie okoliczności sprawy i dokonał następujących ustaleń:

- 1) Prezydent wskazał, że korzystał wobec Stowarzyszenia z uprawnień nadzorczych określonych w art. 25 i art. 28 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.), a także rozważał zasadność realizacji uprawnień z art. 41 ww. aktu prawnego. Ostatecznie Prezydent cyt.: „(...) nie stwierdził konieczności wystąpienia do właściwego sądu o rozwiązanie ww. stowarzyszenia zwykłego. Tym samym zakończono sprawę uzyskania uzgodnień wynikających z art. 45 Ustawy Prawo o stowarzyszeniach (...)” (pismo Prezydenta z dnia 8 grudnia 2008 r. znak: BOP/S/AS/1010-220/ZW/14/08 UNP:16529/BOP/-0/08).
- 2) W odpowiedzi na pytanie o podstawy uznania opisanego wniosku Pani T z dnia 16 października 2007 r. o udostępnienie danych za zasadny, w pismach: z dnia 29 sierpnia 2008 r., z dnia 8 grudnia 2008 r. oraz z dnia 26 stycznia 2009 r. (znak: BOP/S/AS/5010-220/ZW/14/080 UNP: 16529/BOP/-0/08) Prezydent wskazał, iż cyt.: „(...) ww. wniosek był konsekwencją czynności wyjaśniających, które prowadziło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz z Policją dot. legalności działań organizacji {Stowarzyszenia} (...) Pani T uzasadniała konieczność otrzymania ww. danych koniecznością sporządzenia opinii prawnej dotyczącej podstaw prawnych działalności stowarzyszenia, zakresu jego działalności w kontekście podejmowanych przez stowarzyszenie zwykłe dotychczasowych działań oraz skutków jakie ono wywołuje. Jej badaniu podlegało spełnienie wszelkich przesłanek formalnych wynikających z art. 45 Ustawy Prawo o stowarzyszeniach w zakresie prawidłowości powołania stowarzyszenia zwykłego, a także w związku z tym art. 40 Ustawy Prawo o stowarzyszeniach (...)”. Prezydent podniósł ponadto cyt.: „(...) wykaz danych członków założycieli jest informacją publiczną, z uwagi na fakt jej pozyskania przez Prezydenta Miasta w związku z wykonywaniem zadania publicznego nałożonego na Prezydenta Miasta (starostę) w zakresie sprawowania nadzoru nad stowarzyszeniami. Prezydent kierując się analogicznie przepisami ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, z uwzględnieniem faktu, że stowarzyszenie zwykłe wpisowi do Rejestru Stowarzyszeń KRS nie podlega, posiłkował się zasadami opisanymi w tej ustawie, a w szczególności zasadą jawności tego rejestru (...) Zwraca się przy tym uwagę, na fakt, iż osoby postanawiające utworzyć stowarzyszenie legalnie działające muszą się liczyć z ujawnieniem ich danych osobowych, jako założycieli stowarzyszenia. Reasumując – udostępnienie wnioskującej danych osobowych członków założycieli ww. stowarzyszenia zwykłego nastąpiło na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy (...) o ochronie danych osobowych (...) w powiązaniu z art. 45 ustawy (...) Prawo o stowarzyszeniach (...)”.
- 3) Jak wynika z całokształtu wyjaśnień przedstawionych w niniejszej sprawie przez Komendanta Policji (zawartych w kolejnych pismach: z dnia 7 października 2008 r. znak:

Rs-981/08 Is-10467/10121/08, z dnia 13 listopada 2008 r. znak: Rs-981/08 Is-11872/10121/08, z dnia 19 grudnia 2008 r. znak: Rs-1219/08 Is-13348/12558/08 i z dnia 10 lutego 2009 r. znak: Rs-1219/08 Is-1693/709/09), Pani T – jako radca prawny Komendy Policji, uzyskała w kwestionowany sposób dane osobowe Skarżącego w związku z wydanym przez Komendanta Policji, ustnym poleceniem sporządzenia opinii prawnej cyt.: „(...) dotyczącej oceny prawnej powstania KOP {Stowarzyszenia} i działalności prowadzonej przez KOP {Stowarzyszenie} (...)”. Przedmiotowe działanie podjęto cyt.: „(...) w związku z trwającym postępowaniem wyjaśniającym co do legalności działań Stowarzyszenia (...) Podstawowym dokumentem oceniającym prawidłowość powołania stowarzyszenia jest zawiadomienie o jego utworzeniu i o taki dokument występowała radca prawny p. T (...) Uzyskanie zawiadomienia było niezbędne do dokonania analizy prawnej (...) Wystąpienie o przesłanie zawiadomienia o założeniu stowarzyszenia (...) znajduje oparcie w art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Na skutek uzyskania zawiadomienia o utworzeniu stowarzyszenia nie doszło do naruszenia praw i wolności członków założycieli stowarzyszenia. W danym stanie istniał także prawnie usprawiedliwiony cel uzyskania, jakim było dokonanie oceny prawnej powołania i działania stowarzyszenia zwłaszcza w kontekście faktycznie prowadzonej działalności – publikacja donosów, pomówień (...)”. Jednocześnie poinformowano Generalnego Inspektora, że Komendant Policji nie wydawał Pani T polecenia pozyskania – na potrzeby sporządzenia ww. opinii - jakichkolwiek danych osobowych członków założycieli Stowarzyszenia, w tym również Skarżącego (w piśmie z dnia 19 grudnia 2008 r. Komendant Policji zacytował złożone przez Panią T następujące wyjaśnienia cyt.: „(...) Ponownie podkreślam, iż ówczesny Komendant Policji O nie wydał mi polecenia pozyskania od Prezydenta Miasta danych osobowych Skarżącego, ani nie wydawał żadnego polecenia pozyskania takich informacji (...)”). Poza tym Komendant Policji wskazał, iż cyt.: „(...) postępowanie wyjaśniające prowadzone było od 2005 r. na podstawie przepisów ustawy Prawo o stowarzyszeniach (...) Postępowanie wyjaśniające nie było prowadzone przez Komendanta Policji (...)”.

- 4) Aktualnie kopia zawiadomienia o utworzeniu Stowarzyszenia z dnia 16 września 2005 r., w której utrwalono kwestionowane dane osobowe Skarżącego cyt.: „(...) znajduje się w dokumentach Zespołu Prawnego {Komendy Policji} przechowywanych w zamkniętej szafie i zamykanym pomieszczeniu (...)” (pismo Komendanta Policji z dnia 7 października 2008 r. znak: Rs-981/08, Is-10467/10121/08). Jednocześnie zaznaczono, że cyt.: „(...) otrzymane zawiadomienie, w którym znajdowały się dane osobowe założycieli służyło jedynie do oceny prawnej funkcjonowania Stowarzyszenia wyrażonej w opinii prawnej, w której nie podano danych członków założycieli (...)” (j.w.).
- 5) W piśmie z dnia 7 października 2008 r. Pani T potwierdziła okoliczności kwestionowanego pozyskania danych osobowych Skarżącego przedstawione przez Komendanta Policji, a ponadto wskazała cyt.: „(...) jestem pełnomocnikiem Pana O w sprawie o naruszenie dóbr osobistych toczącej się przed Sądem Okręgowym (...) w ramach prowadzonej przeze mnie Kancelarii Prawniczej (...) a nie jako radca prawny zatrudniony w Komendzie Policji (...) Pozyskane od Prezydenta Miasta dane osobowe skarżącego zostały wykorzystane wyłącznie w celu, do realizacji którego zostały pozyskane. Przedmiotowe dane nie zostały przeze mnie przekazane ówczesnemu Komendantowi Policji O ani w celach służbowych, ani w celach prywatnych. Nie zostały mu także przekazane w żadnym innym terminie. Nie zostały także przekazane żadnemu innemu podmiotowi. Otrzymane zawiadomienie, w którym znajdowały się dane osobowe

założycieli służyło jedynie do oceny prawnej funkcjonowania Stowarzyszenia wyrażonej w opinii prawnej, w której nie podano danych członków założycieli. Nie jest mi znane źródło, z jakiego Pan O uzyskał dane osobowe skarżącego (...).”

- 6) W piśmie z dnia 30 maja 2009 r. Pan O wskazał w szczególności cyt.: „(...) pozew o ochronę dóbr osobistych złożyłem w dniu 11 października 2007 r. p–ko Komitetowi Obrony Policjantów Stowarzyszeniu Zwykłemu gdzie pozwani są wszyscy członkowie założyciele tego Komitetu wśród nich D (...) do wskazania strony pozwanej nie korzystałem z informacji przesłanej przez Urząd Miasta, T nie przekazywała mi takich informacji (...)”. Pan O nie wyjaśnił przy tym, z jakiego źródła pozyskał kwestionowane informacje.
- 7) Pan O pełnił funkcję Komendanta Policji w okresie od kwietnia 2007 r. do maja 2008 r. Jak poinformował Komendant Policji w korespondencji z dnia 11 grudnia 2008 r. (znak: Rs-1219/981/08 Is-12990/12558/11872/10121/08) cyt.: „(...) były Komendant Policji – insp. O z dniem 15.05.2008 r. zwolniony został ze służby w Policji, w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych (...)”.

W tym stanie faktycznym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwana dalej również ustawą, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1). W myśl art. 26 ust 1. ustawy administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były: przetwarzane zgodnie z prawem (pkt 1), zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, z zastrzeżeniem ust. 2 (pkt 2). Ustawa definiuje zarazem administratora danych jako organ, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych (art. 7 pkt 4 ustawy). Z kolei z brzmienia art. 3 ustawy, do którego odwołuje się ww. definicja wynika, że administratorami danych mogą być w szczególności organy państwowe, organy samorządu terytorialnego oraz państwowe i komunalne jednostki organizacyjne (ust. 1). Ustawę stosuje się do osób fizycznych wyłącznie wówczas, jeżeli przetwarzają dane osobowe w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych, o ile mają one miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo w państwie trzecim i przetwarzają dane osobowe przy wykorzystaniu środków technicznych znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy). W ustawie wprost wyłączono spod zakresu jej stosowania przetwarzanie danych osobowych przez osoby fizyczne czyniące to wyłącznie w celach osobistych lub domowych (art. 3a ust. 1 pkt 1).

Mając na uwadze powyższe przepisy, a także fakt, iż skarga Pana D inicjująca postępowanie w niniejszej sprawie odnosiła się w szczególności do „pracowników Biura Organizacji Pozarządowych Urzędu Miasta, w tym – S” podkreślenia wymaga, że administratorem danych osobowych Skarżącego, jako członka założyciela Stowarzyszenia, zawartych w skierowanym do Prezydenta zawiadomieniu o utworzeniu tego Stowarzyszenia z dnia 16 września 2005 r., jest Prezydent, nie zaś jakikolwiek pracownik Urzędu Miasta. To bowiem Prezydent - jako organ gminy

(art. 11a pkt 2 ustawy z dnia 8 marca

1990 r. o samorządzie gminnym Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), wykonujący swoje zadania przy pomocy urzędu, będący jego kierownikiem, a także realizujący uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników urzędu (art. 33 ust. 1, ust. 3 i ust. 5 w zw. z art. 11a ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym) – decyduje o celach i środkach przetwarzania danych osobowych niezbędnych dla wykonywania jego kompetencji, w tym w zakresie sprawowania nadzoru nad stowarzyszeniami. Odpowiedzialnym za legalność procesu przetwarzania danych osobowych nie jest każdy podmiot (osoba), który dane faktycznie przetwarza, lecz przede wszystkim administrator tych danych (art. 26 ustawy). Zatem adresatem niniejszej decyzji, w zakresie w jakim odnosi się ona do kwestionowanego przetwarzania danych osobowych Skarżącego przez „pracowników Biura Organizacji Pozarządowych Urzędu Miasta, w tym – S”, jest Prezydent.

W skierowanej do Generalnego Inspektora skardze Pan D nie zanegował prawa Prezydenta do przetwarzania ww. jego danych osobowych (tj. danych osobowych Skarżącego jako członka założyciela Stowarzyszenia, zawartych w skierowanym do Prezydenta zawiadomieniu o utworzeniu tego Stowarzyszenia z dnia 16 września 2005 r.) w związku z pełnioną w stosunku do Stowarzyszenia funkcją nadzorczą. Zarzuty Skarżącego dotyczyły natomiast legalności udostępnienia przedmiotowych danych w odpowiedzi na wniosek Pani T – jako radcy prawnego Komendy Policji. Należy przy tym zaznaczyć, że działania Pani T w podanym zakresie zostały przez nią podjęte w ramach wykonywania czynności na ww. stanowisku, a zatem w celach służbowych i w tych także celach zostały wykorzystane. W piśmie z dnia 7 października 2008 r. Pani wyraźnie wskazała cyt.: „(...) powyższe informacje uzyskałam jako radca prawny KP w związku z wykonywaniem czynności zawodowych – wydanie opinii prawnej – prawidłowości funkcjonowania Stowarzyszenia i zakresu działania w kontekście, iż jest to Stowarzyszenie, które swoją działalność kieruje do Policjantów (...) Otrzymane od Prezydenta informacje dotyczące Zawiadomienia o założeniu Stowarzyszenia (...) zostały przekazane do Zespołu Prawnego KP (...) Czynności były wykonywane w ramach obowiązków zawodowych (...)”. Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika również jasno, że w chwili obecnej ww. dane osobowe Skarżącego przetwarzane są w zbiorze Komendanta (por. pkt 4 niniejszej decyzji). W tej sytuacji nie budzi wątpliwości, iż administratorem rzeczonych informacji, w konsekwencji zaś adresatem niniejszej decyzji jest Komendant, nie zaś Pani T jako radca prawny Komendy Policji. Na marginesie, wobec wyjaśnień Pani T wskazujących, iż ww. dane Skarżącego nie zostały faktycznie przekazane ówczesnemu Komendantowi Policji (por. pkt 5 uzasadnienia faktycznego niniejszej decyzji) ponownie należy, iż status administratora danych nie wiąże się z faktycznym zapoznaniem się z danymi, dysponowaniem nimi, lecz decydowaniem o celach i środkach ich przetwarzania (art. 7 pkt 4 ustawy).

Warunkiem dopuszczalności każdej czynności mieszczącej się w pojęciu przetwarzania danych osobowych (art. 7 pkt 2 ustawy), w tym ich udostępnienia, jest spełnienie którejkolwiek z przesłanek wymienionych enumeratywnie w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy. Jakkolwiek wszystkie przesłanki wymienione w powołanym przepisie mają samodzielny i równorzędny charakter, w obliczu wyrażonej w art. 7 Konstytucji zasady legalizmu - zgodnie z którą organy władzy publicznej uprawnione są do działania wyłącznie na podstawie i w granicach prawa - szczególnego znaczenia nabiera w niniejszej sprawie przesłanka z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy. Powołany przepis zezwala na przetwarzanie danych wówczas, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa.

W niniejszej sprawie brak jest podstaw by przyjąć, że kwestionowane udostępnienie danych osobowych Skarżącego na rzecz Komendanta Policji (pozyskanie tych danych przez Komendanta od Prezydenta) dokonane zostało na warunkach określonych w art. 23 ust. 1 ustawy, w szczególności zaś, aby doszło do niego na podstawie przesłanki z art. 23 ust.1 pkt 2 ustawy. Przepisy wyznaczające kompetencje Prezydenta w zakresie sprawowania nadzoru nad stowarzyszeniami upoważniają go do podejmowania ściśle określonych działań nadzorczych (art. 25, art. 26, art. 28, art. 29 Prawa o stowarzyszeniach), poza które wskazany organ nie może wykraczać (por. P. Suski „Najnowsze wydanie: Stowarzyszenia i fundacje” Warszawa 2006 Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis wydanie II, ss. 527). Powołane regulacje ani nie uprawniały Prezydenta wprost do kwestionowanego udostępnienia danych, ani nie kształtowały po jego stronie uprawnienia, czy obowiązku, dla spełnienia którego udostępnienie to byłoby niezbędne. Nadmienić należy, że nie znajduje prawnego uzasadnienia twierdzenie o rzekomo jawnym i publicznie dostępnym charakterze danych osobowych członków założycieli stowarzyszeń zwykłych zawartych w zawiadomieniach o utworzeniu tych podmiotów. W szczególności nie można zgodzić się z prezentowanym przez Prezydenta stanowiskiem odnośnie możliwości analogicznego stosowania w tym zakresie przepisów ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.).

Na marginesie – wobec powołania się przez Prezydenta na zapisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.) – podkreślić należy, że prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa (art. 5 ust. 2). Bezasadnym byłoby zdaniem Generalnego Inspektora przyjęcie, że założenie stowarzyszenia zwykłego to „pełnienie funkcji publicznej”. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z 29 marca 2004 r. (sygn. akt: 4 II SAB/Ka 144/2003), cyt.: „(...) funkcję publiczną pełnią osoby, które wykonują powierzone im przez instytucje państwowe lub samorządowe zadania i przez to uzyskują znaczny wpływ na treść decyzji o charakterze ogólnospołecznym. Cechą wyróżniającą osobę pełniącą funkcję publiczną jest posiadanie określonego zakresu uprawnień pozwalających na kształtowanie treści wykonywanych zadań w sferze publicznej (...)”. Uwagi powyższe mają wyłącznie poboczny charakter, gdyż ani treść wniosku Pani z dnia 16 października 2007 r., ani pozostałe dowody zgromadzone w niniejszej sprawie nie potwierdzają, aby do kwestionowanego udostępnienia doszło w trybie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Również Komendant Policji nie był uprawniony ani zobowiązany do pozyskania od Prezydenta kwestionowanych danych osobowych Skarżącego. Należy wyraźnie podkreślić, że brak jest po stronie jakiegokolwiek organu policji generalnego uprawnienia do pozyskania dowolnych danych osobowych na potrzeby „sporządzenia opinii prawnej” w przedmiocie funkcjonowania określonego podmiotu. Uprawnienia Policji w zakresie pozyskiwania informacji, w tym danych osobowych – jakkolwiek bez wątpienia szerokie – nie mają charakteru bezwzględnie – przepisy wyznaczające zakres kompetencji organów Policji wskazują zarazem na potrzeby jakich postępowań, w ramach jakich konkretnie procedur i w jakim zakresie Policja może pozyskiwać dane, natomiast inne osoby, podmioty, czy organy mają obowiązek ich udostępnienia. Tymczasem, jak ustalono w niniejszej sprawie, dane osobowe członków założycieli Stowarzyszenia - w tym dane osobowe

Skarżącego - nie były pozyskane na potrzeby jakiegokolwiek konkretnego postępowania prowadzonego przez Komendanta Policji w ramach jego kompetencji i zgodnie z ustalonymi w tym zakresie procedurami. Przeciwnie – sam Komendant Policji przyznał, że żadnego postępowania wobec Stowarzyszenia nie prowadził, natomiast ww. informacje zostały pozyskane i wykorzystane wyłącznie na potrzeby sporządzenia opinii prawnej dotyczącej legalności działań Stowarzyszenia.

Udostępnienie/ pozyskanie danych osobowych nie znajdujące prawnego uzasadnienia w art. 23 ust. 1 ustawy naraża administratora danych dodatkowo na zarzut naruszenia obowiązku statuowanego w art. 26 ust. 1 ustawy – tj. przetwarzania danych w sposób niezgodny z prawem (pkt 1), zbierania danych dla niezgodnych z prawem celów oraz przetwarzania danych niezgodnego z celami, dla których je zebrano (pkt 2).

Stosownie do brzmienia art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności: usunięcie uchybień (pkt 1), uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych (pkt 2), zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe (pkt 3), wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego (pkt 4), zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom (pkt 5), usunięcie danych osobowych (pkt 6). Powołany przepis legitymuje zatem organ ochrony danych do tego, aby w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, skierował pod adresem odpowiedzialnych za to podmiotów nakaz służący przywróceniu w sprawie stanu zgodnego z prawem. Jednocześnie wyraźnego podkreślenia wymaga, że postępowanie administracyjne prowadzone przez Generalnego Inspektora ukierunkowane jest na wydanie decyzji administracyjnej na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy, wobec czego strona może skutecznie domagać się od organu ochrony danych, w administracyjnoprawnych formach postępowania, wyłącznie tego rodzaju decyzji.

Odnosząc powyższe do okoliczności przedmiotowej sprawy wskazać należy, że jakkolwiek Generalny Inspektor ustalił, iż Prezydent udostępnił na rzecz Komendanta kwestionowane dane osobowe Skarżącego bez podstawy prawnej, brak jest przesłanek do sformułowania pod adresem Prezydenta jakiegokolwiek nakazu odpowiadającego dyspozycji art. 18 ust. 1. Stwierdzone udostępnienie pozostaje bowiem nieodwracalnym faktem. Generalny Inspektor nie jest władny skierować do Prezydenta nakazu dotyczącego ewentualnego nieuprawnionego przetwarzania (udostępniania) danych Skarżącego w przyszłości. Decyzja administracyjna organu jest bowiem zawsze aktem o charakterze konkretnym i indywidualnym – dotyczącym ściśle określonego, ustalonego i aktualnego w chwili orzekania stanu faktycznego, wydanym w oparciu o przepisy prawa obowiązujące w chwili jej wydania. Generalny Inspektor nie jest uprawniony do wydania rozstrzygnięcia co do przyszłych, możliwych, czysto hipotetycznych sytuacji. Bezzasadne byłoby założenie, że kwestionowana przez Skarżącego sytuacja powtórzy się, a jeśli nawet, że okoliczności faktyczne sprawy bądź przepisy prawa, w świetle których powinna być oceniana, nie ulegną do tego czasu zmianie. Jedynym możliwym rozstrzygnięciem Generalnego Inspektora w podanym zakresie jest zatem odnowa uwzględnienia wniosku Skarżącego.

Dostrzegając jednak potrzebę zasygnalizowania Prezydentowi stwierdzonych nieprawidłowości i zwrócenia uwagi na konieczność zapobieżenia analogicznym uchybieniom w przyszłości, Generalny Inspektor skorzystał z uprawnień przewidzianych w art. 12 pkt 5 ustawy

o ochronie danych osobowych i skierował do Prezydenta wystąpienie dnia 26 marca 2009 r. (znak: DOLiS-440-516/08/10812/09). Jak wynika z treści odpowiedzi Prezydenta na przedmiotowe wystąpienie (pismo Prezydenta znak: BOP/S/AS/5010-220/ZW/14/08 UNP: 16529/BOP/-0/08), organ ten zgodził się z dokonaną przez Generalnego Inspektora prawną oceną niniejszej sprawy, zaś w celu wyeliminowania ryzyka wystąpienia w przyszłości nieprawidłowości podobnych do stwierdzonych, przeprowadził ponowne szkolenie pracowników w zakresie zasad udostępniania danych osobowych.

Co dotyczy się kwestionowanego pozyskania danych osobowych Skarżącego od Prezydenta przez Komendanta i kontynuowania przez ostatni z wymienionych organów procesu przetwarzania tych danych do chwili obecnej, Generalny Inspektor, na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy władny jest skierować pod adresem wskazanego organu nakaz usunięcia przedmiotowych informacji.

Brak natomiast przesłanek dla skierowania jakiegokolwiek nakazu odpowiadającego dyspozycji art. 18 ust. 1 ustawy pod adresem Pana O oraz Pani T – w związku z kwestionowanym przetwarzaniem przez ww. osoby danych osobowych Skarżącego na potrzeby postępowania sądowego o ochronę dóbr osobistych, w którym Pan O występuje w charakterze strony, natomiast Pani T w charakterze jego pełnomocnika. Wykorzystanie w ww. celach danych osobowych Skarżącego przez Pana O nastąpiło bowiem w celach osobistych – o czym świadczy przedmiot ww. postępowania sądowego. Pan O zaprzeczył jakoby dla realizacji ww. celów wykorzystał dane Skarżącego pozyskane w ramach pełnionej uprzednio funkcji Komendanta Policji. Co istotne, w chwili obecnej Pan O nie pełni już ww. funkcji, lecz występuje jako osoba prywatna – nie odpowiada zatem definicji administratora danych (art. 7 pkt 4 w zw. z art. 3 ustawy). W tej sytuacji przetwarzane przez niego danych osobowych Skarżącego nie podlega wymogom statuowanym przepisami ustawy o ochronie danych osobowych (art. 3a ust. 1 pkt 1 ustawy), w konsekwencji zaś nie można zarzucić mu naruszeń w tym zakresie i skierować pod jego adresem jakiegokolwiek nakazu. Odnosząc się do kwestionowanego przetwarzania danych osobowych Skarżącego Panią T – jako pełnomocnika Pana O w omawianym wyżej postępowaniu sądowym – wskazać z kolei należy, że wobec faktu, iż przepisy obowiązującego prawa dopuszczają korzystanie przez stronę postępowania sądowego w sprawie cywilnej z zastępstwa pełnomocnika, nie ma podstaw, by zarzucić pełnomocnikowi nieuprawnione przetwarzanie danych osobowych w związku z działaniem w takim charakterze. Zasadę dopuszczalności dokonywania czynności przez przedstawiciela (poza wyjątkami wskazanymi w ustawie), którego umocowanie do działania w cudzym imieniu wynika z udzielonego mu pełnomocnictwa, statuują art. 95 i 96 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.). Art. 98 i następne Kodeksu cywilnego określają zasady udzielania pełnomocnictwa, jego wymogi formalne, rodzaje, skuteczność i zakres. W niniejszej sprawie Pani T wystąpiła jako radca prawny – tj. osoba świadcząca pomoc prawną w celu ochrony prawnej interesów podmiotów, na których rzecz ją wykonuje (art. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059 z późn. zm.). Wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej (z wyjątkiem występowania w charakterze obrońcy w postępowaniu karnym i w sprawach o przestępstwa skarbowe), w zakresie której mieści się w szczególności występowanie przed sądami i urzędami, zastępstwo prawne i procesowe (art. 4 ust. 1, art. 6 ust. 1, art. 7 ustawy o radcach prawnych).

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) i art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.), strona niezadowolona z niniejszej decyzji może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.